

bir devlet sermayesi temin ettiği
etrafında, ben, harbi strateji ne-
ticelendirecek bin bir sevkiyle
faydasından başka bir de Fransa'yı
diriltecek bir hayat eksiri
tedbiri görüyorum.

Bu aşının tutması: bilmem ki
benden daha hararetle dileyecek
kim vardır? Bu aşı tutsa, keşke
tutsa...

miştir. Bu sefer Ansaldo fabrikaları hedef tutulmuştur.

Bu fabrika silah imal ediyordu. Büyük yangınlar çıkarılmış ve iç liman bölgesi de şiddetle bombardırlanmıştır.

'Devamı Sa: 3, Sü: 4 de)

HALK FİLOZOFU

PROPAGANDA

REŞAT FEYZİ

Kıymetli muharrir Sadri Entem, Propaganda isimli iki ciltlik bir eser vücutte getirdi. Aynı muharririn günlük yazılarını takip edenler, onun, bu mevzuu ne kadar ehemmiyet verdiğini bilirler.

Sadri Entem'in bu iki ciltlik yeni eserinde, memleketimizde bugüne kadar çok söylenmiş bir takım fikirlerin, ilk defa ilimleştigini ve güzel bir tasnif süzgecinden geçerek kitap haline konulduğunu görürüz.

«Propaganda» yı okuduktan sonra - hem madde, hem ruh olarak insanların bugünkü manzara ve yapılarından derinleştirmeye mecbur olduğumuz ne kadar çok taraflı olduğunu bir kere daha anlıyoruz. Sadri Entem propaganda mevzuunu «efradımı cami, ağıyarı manı» bir tarzda ele almakta ve bu büyük devanın lüay okluğu basamağı tayin etmektedir. Bu

gün, hayat, hâdiseler, herşey propagandadır. Halkkatta, iyide, doğrudur, güzeldir; herşeyde propagandanın tesiri ve hissesi vardır. Propaganda, bir ilim, bir sanat, mühtiş bir iş ve ihtisas mevzuudur.

İki ciltlik «Propaganda» yı okurken, insan bazan dehşet duymakta, bazan, ürkmekte, bazan derin derin düşünmektedir. «Propaganda» mevzuu, zannettiğimiz kadar basit, şümulsüz ve lâaletizmin bir idari iş değildir. «Propaganda», bir kafa ve o nispete bir gönül, buna rağmen bir sistem, herşeyden fazla bir memleket işidir.

Sadri Entem, ilk defa, bizde bu devayı ilim lâboratuvarına sokmuş, onu tahlil etmiş, teşhisler koymuş, bazı hükümlere varmıştır.

Bu değerli eseri düşünmek, öğrenmek isteyen okuyucularına tavsiye etmeyi yerinde bir hakşianlık sayarım.

Günün Tenkidi

Lokantaların yaptığı doğru değildir

Gıda maddeleri pahalıdır, bir kısmı maddelerin iyi kâhleri bulunmuyor. Bunlar malum. Yalan değildir. Fakat, bu hal, en çok istenilen lokantaların, Simit, İstanbul lokantalarının, eski günleri nispete artmıştır. Eger, boş dükkan olsa, daha bir kaç lokanta açılabilir.

Çünkü, bütün pahalılığa rağmen, İstanbulda keşif bir ticaret ve iş adamları zümresi vardır. Bunlardan, mühtiş bir kesni bu şehrin meşhurdur. Vaktile burada otururlardır.

Bir kısmı meşhurdur de var ki, burada para yemeye gelirlerdir. Bu yüzden İstanbul kalabalıklaşmış, asıl İstanbul halkı, bu meşhurlar yüzünden tahakküs olmaktadır.

Bütün bu insanların yemek yedikleri yer lokantalarıdır. Bugün, vaktile emmüta servis yapan lokantaların da bir bozulmuştur. Harp var, herşey pahalı, bir şey bulamıyorlar, bu lokantaların için birer sühler olarak kullanılmakta ve müşterileri hem pahalı, hem de fena kalitede gıda maddesi ve hem de fena servise verilmektedir.

İstanbulun yabancıları olan meşhurlar belki için farkında değildirler. Fakat, eski İstanbullular lokantaların ne hale geldiğini pek güzel farketmektedirler.

Bugün lokantaların işi, eski normal günleri nispete çok artmıştır. Binaenaleyh, kazançları ferkatladır. Ziyaret etmek göyle duran, eskiden bir kaç misafir fazla karamaktadırlar.

İkinci etkiyi gibi, gıda maddeleri pek pahalı değildir. Hatta, bir kısmı lokantaların vaktile yemeyi fiyatları alınıyor bir çok malzemeleri vardır. Günlük gıdalarına aldıkları maddeleri de onlar halkın deha ucuza alınması yolunu buluyorlar.

Buna rağmen, yemek kalitesi çok düşmüştür. Müde bozulmadan yemek yenebilecek lokanta miktarı çok azalmıştır. Halukı, piyasada pek ala iyi yağ vardır. Yağ fiyatları son günlerde hatırla bir miktar düşmüştür. Lokantaların çok kazanmak arzusu olduğu muhtemeldir. Yemek fiyatları çok yüksektir. Hiç olmazsa, bu yüceliğe rağmen, iyi kalitede yemek verilmek lâzımdır.

Hulasa olarak şunu tekrar etmek istiyoruz: Harp pahalılığı, lokantaların istenir etmemelidir.

R. SABİT

Açık iş ve memuriyetler

Göçmekteki deniz fabrikaları muhasebesine dört yücelti memur atanmaktadır. Müraasat müddeti bu ayın on beşinci günü akşamına kadardır.

Yeni postahane karşısında Mimar Murat caddesinde 26 numaraya iki ambalajcı işçi kız atanmaktadır.

Etilbank'ın Divrik civarındaki demir madenlerinde çalıştırılmak üzere en az işe mezuun bir muhasebe tecrübeli bir anbar memuru ve amele bordrolarını yazmağa iktidarı olan bir «Amele kâhisi» aranılmaktadır.

Talıp olanların Divrikte Etil Demir edresine bir mektupla müracaat etmeleri icap etmektedir.

TAKVİM

Rumi 1338	KASIM	Hicri 1381
2. TEŞRİN	8	ZİLKADE
Yıl 942 Ay 11	Vasati D. S.	Ezati D. S.
2 ci teşrin	7 47 Güneş 1 50	12 59 Güneş 7 67
15 PAZAR	15 35 İkinci 9 44	17 51 Akşam 12 00
	1 26 Yatsı 1 35	6 05 İmsak 12 13

İstisna döküz könlük bayan kim?

— O mu? O şey... Akşamın, yani teyzenin...
— Ne biçim teyze bu böyle?...
— Başbaya teyze istel... Zavallı kadınınca harca, haysuz, ifrit gibi bir kocası var...
— Vah zavallı!
— Ya!... Nasılsa bu akşam herif bir yere gitti... Teyzem de sokakta bana tesadüf edince yalvardı, yakardı... Hiç olmazsa bu gececek bir nefes alayım dedim...
— Kıs kıs artıktı...
— Ben de aldım buraya getirdim...
— Ne güzel yalanlar kuyuyorun!
— Yalan mı?... Allah Allah eğer şeyim olsaydı, buraya gelmişle cesaret eder miydim?...
Bülbül Sadıye bu gece çatıcağa bezemiyordu.
— Bir şeydir yapmışım... Haydi kadını çabuk sav da senle bu gece sabaha kadar eğlenelim!
— Mükemmel... Teyzem zengin ve sayın bir kadındır.
— Daha iyi ya işte, Süzürver de iyiyim. Bu akşam ben de metelik tutmayorum.
— Peki peki...
(Devamı Var)

Harp Vaziyeti

Yazan: İ. S. Eski Bükreş Ateşemiliteri

DOĞU CEPHESİNDE VE ŞİMALİ AFRIKADA HARP VAZİYETİ:

Rusya'da kara kuvveti bütün şiddetle hüküm sürmesine iki haftalık bir zaman kaldı. Almanlar, Stalingrad, Tuapse, Vladikavkaz ve Grozny gibi yakın hedefleri 3-aydan fazla bir zamandan beri uğraştıkları halde hâlâ zafer edemediler. Stalingrad'da yeni Alman taarruzu ve Tuapse kesimi yeni Alman kuvvetleri getirilmesi, Almanların bu hedefleri elde etmekten henüz vazgeçmediklerini gösteriyor. Ruslar Stalingrad'da yapılan Alman taarruzunu piskürtmüşler, Tuapse'de ve Nalçık cennup doğusunda mukabil taarruzlar yaparak arazi kazanmışlardır.

B. Stalin Şimali Afrikada süratle inkişaf eden müttefik hareketinin, yakın bir zamanda Rus ordusunun yükünü hafifleteceğini söylemiştir. B. Stalin'in bu düşüncesini bizce de doğrudur. Bununla beraber, Rusların kış mevsimini sükunet ve intizar için de geçirmeleri yanlış olabılır. Leningrad, Stalingrad bölgelerinde ve Kafkasyada bazı kış taarruzlarında bulunmak, Ruslara stratejik faydalar temin edebilir. Stalingrad ve Don deriğindeki Alman çıkartısı, Ruslar için cazip bir hedefdir.

Libya cölünde İngiliz ordusu, Tobruk müstahkem mevkiğini geride bırakmış ve görünüşe göre Derne civarına yaklaşmıştır. Mihverin Bingiziye boşaltıldığı gösteren bazı belgiler de vardır. Bu itibarla mihver ordusu bakiyesinin Derne cennubundaki dağı arazide de tutunamadığı ve Sirtle körfezinde doğru ricate devam edeceği anlaşılabilir. General Montgomery cennup göl yollarından seri birlikler sevk ederek mihverin ricate hattını Sirtle körfezinde keşilebilir.

Rommel, elinde kalan Alman zırhlı krt'aları Sirtle körfezine çekilmeğe muvaffak olsa da, büyük felaketi önlemiş olmayacak - tır. Zira, gerisinde üs olarak yalnız Trablusgarp limanı kalıyor; halukı bu liman atik bir üs olarak kullanılmaz. Şimali Afrikada mevcut bütün hava kuvvetleri şimalden bu limanı hedef tutmuşlardır. Son günlerde bu limana

bir mihver keşifisi geldiğini mihver tebliğlerinde de okunadı. Trablusgarp ile İtalya arasındaki deniz ve hava bögesi, İngiliz denizaltılarının ve müttefik hava kuvvetlerinin çok sıkı kontrolü altındadır. Bundan başka Tunus topraklarında süratle ilerleyen Amerikan - İngiliz ordusunun asıl hedefi yine Trablusgarp'tır. Bu müttefik ordusunun, Tunus arazisini süratle ıggal etmesi ve Trablusgarp ele geçirmesi çok kuvvetli bir ihtimalkardır. Zira, mihver taraf buraya ancak hava yolu ile kuvvet sevk edebiliyor. Gönderilen mihver kuvvetleri de, Tunus'taki Fransız kuvvetlerinden mu - kabele görmeğe başlamıştır. Bir yazımızda izah ettiğimiz vehele müttefik ordusu Tunustaki demir yollarını takiben Bizerta ve Tunus şehirlerine süratle ilerlemektedir.

İşte bu vaziyet karşısında Rommel'in Sirtle körfezine ve daha sonra Trablusgarp'a doğru ricate etmesi, ancak mihver ordusunun Sirtle körfezinde durmayacağı ve hiç olmazsa molodli tümenlerle taarruza devam edeceği şüphe - sizdir. Doğudan ve batıdan Trablusgarp yürüyüş, Şimali Afrika hareketinin son safhasını teşkil edecek ve mihver'in Afrikadan çekilmesi neticelenecektir.

Gönüllü hastabakıcı hemşireler kursları

Hastabakıcılık öğrenmek isteyen beyanlar için Yardımsevenler cemiyeti tarafından yeniden «Gönüllü hastabakıcı hemşireler kursları» açılmaktadır. Bunlardan Haydarpaşa Nümune hastahanesindeki kurs kaydolunmak isteyenlerin müracaatlarının kabul olunmasına Kadıköy Kızılây binasında Cumartesi günleri öğleden sonra başlanmıştır.

Muallimlik isteyen talebeler

Bu yıl maarif müdürlüğüne muallimlik için müracaat eden lise mezunları Üniversite talebelerinin sayısının geçen yıldan çok fazla olduğu anlaşılmıştır.

Maarif müdürlüğü kndrolarında münhal bulunmadıkandan bu müracaatların bir kısmını is'af edememiştir.

MAHKEMELERDE:

Ya çanta gitse ne yapardım?

Sadece ve kuyumcu Kırkor da - vaci idi.

— Böyle şey de hiç başıma gelmemişti, diyordu. Sabahleyin yapura bindim. Elinde de çantam vardı. İçinde, tamir edilecek kuyumcu saatler, bilezikler, takımları vardı. Çantamı vapura karşı tarafındaki portbagaja koydum. Bir gazete aldım. Gazeteyi okuyarak Köprüye kadar geldim. Vapur Köprüye yanaşırken, bir kaynaşma oldu. Herkes, erken çıkmak için kalkıyordu. Yanımda oturan şu zat da kalktı. Benim çantayı aldı. Yürümeye başladı. Arkasından ben de ayağa kalktım. Amma, portbagaja baktım. Tıpkı benim çanta gibi bir çanta daha duruyordu, çantayı elime aldım. İçinde, tangur tangur bir şeyler var, Arkasından fırladım. Gidip çantama sarıldım. İçinde dört beş bin liraktan fazla mal var. Hem de, benim de değil. Çantayı vermek istemiyordum.

— Benim! diyor. Zorla elinden aldım. Demek, benim peşimi koluyordum. Dalgayla, benim çanta gibi bir çanta bırakıp benim çantayı alacaktım.

Dava edilen Faik, dösemeci idi. O da, şunları söyledi:

— Tesadüf bu ya! Benim çanta da, tıpkı onun çantası gibi. Her gün, bu çantaya yemeğimi koyardım. İçinde, çatalım, kaşığım, iki tane kapaklı aluminyum tasta da yemeğim bulunur. Bu sabah da evden, tasın birine lâluna kapı - kısı, öbürüne de pilav koydular. Çantama yerleştirdim. Çantamı alıp vapura geldim; bindim. Çıkar - ken, yanlışlıkla, Kırkorun çantasını almışım. Vallahi, billahi, farkında değilim. Amma tıpkı benim çantama benziyor. Sonra, işte, anladığı gibi, gelip yakama sarıldı. Neden sonra iş anlaşıldı.

Bir iki şahit dinlenildi. Şahitlerin ifadelerinden de, Faik'in Kırkorun çantasını yanlışlıkla aldığı anlaşıyordu. Mahkeme Faik'in be - rine ve mahkeme masraflarını Kırkorun ödemesine karar verdi.

Kırkor mahkemeden çıkar - ır. — Bu ne iştir kızım? dedi. Ü - stelik, mahkeme masrafları da cere - me olarak ödüyceğiz. Sonra, rü - cu etti:

— Ben buna razıyım.. Ya çantam gitse ne yapardım?

HÜSEYİN BEHÇET

DIŞ POLİTİKA

İspanya ve Portekiz

Yazan: Ali Kemal SUNMAN
İngiliz Başvekilinin son nutkun - da İspanyadan, Portekizden ba - hisle bu her iki dös ve bitaraf devletin vaziyetine temas edil - mesi şu cihetten de dikkate değ - er bir keyfiyet olsa gerek. Şimali Afrikada harbin şu günlerdeki inkişafı siyaset âleminde de artık bazı hallerin katiyet keşetmesi ile beraber oluyor. Mesela İspan - yanın, Portekizin bu harpte bitar - af kalması halı gibi ki bundan sonra artık bu mevzuada şüpheye mahal görülmemektedir.

Portekiz ötedenberi İngilterenin müttefikidir. İspanya ile İngiltere arasında ise eskiden kalma bir düşmanlık olduğuna hükmederek bundan bu seferki harpte İngiltere aleyhine istifade etmek için mih - ver tarafı az çalışmamıştı. Fakat siyaset âleminde bugünün hakiki menfaatlerini takdir edenlerce artık bazı malum eski husu - metleri tazelemek doğru olmayı - cağını İspanyanın devlet adamları biliyorlar. Onun için pek cazip va - itlere rağmen İspanya bu harpte bitaraflığını simdiye kadar muha - faza etmiş, geçen dünya harbi ka - rşında olduğu gibi bu sefer de kavgaya karışmamayı tercih et - miştir. Bu bitaraflığını şimdiden sonra da muhafaza edileceğini is - bat edecek deliller ise günden gü - ne vakayı ile kuvvetleniyor. İspan - ya eğer mihverle beraber ola - rak bu harbe girmiş olsaydı mü - tterek zaferin sonunda onun hisse - sine ne düşecekti? İspanyanın eski imparatorluğunun bugün İng - ilizlerin efadesi bulunan nereleri varsa oraları alınarak kendisine verilecekti; dendi. Cebekittarık da böylece tekrar İspanyanın ola - caktı. Cebekittarık üzerine yapıla - cak herhangi bir hareketin nasıl aktım bulakılacağını işe orayı gi - den ve İngilizlere misafir olarak pek ziyade ıkrım güden İspanyol generalleri takdir etmişlerdir. Bu gün Afrikada, şimali Afrikada İspanyanın Anglosakson tarafını i - sini seçmeye uğratmak üzere her hangi bir faaliyete geçeceği mih - ver tarafına beklenmiş ise de va - kayı bunun aksini göstermiştir.

Portekizin bitarallığı ise daha başlangıçtanberi daha anlamlı bir haldedir. İngilterenin müttefik ol - an Portekiz bu harpte komşusu İspanyanın da sonuna kadar bitar - af kalması lâzım geleceği fikrin - de idi. Atlas Okyanusu açıkların - da Portekizin elinde bulunan bazı adalardan Amerikalılarla istifade etmesine de Lizboa hükümeti mü - saade etmiştir.

İspanya ve Portekiz Lâtin âle - minde ehemmiyetli birer mevki - olan memlekelerdir. Lâtin âlemi - ne mensup Cennubi Afrika devlet - lerinin mihver aleyhine vaziyet almaları ve cennubun büyük devlet - lerinin iften de harbe girmiş ol - maları gösterdi ki bu dünya har - binde Anglosakson âlemi ile ken - dilerinin husumete sevkedecek esas lı sebepler olmadı gibi müstak - bel dünya sulhunun kurulmasında bunlar arasında işbirliği de pek mümkündür. Fakat sulhtan evvel harbin kazanılması lâzım gelmek - tedir. Lâtin âleminin bir kısım devletleri - cennubi Amerikalılar - daha ziyade beklemeye lâzım gör - meksizin mihver aleyhine har - be girmiş oldular.

Lâtin âleminde Avrupa İspan - ya ile Portekizin bitaraf kal - ması ise Anglosakson âleminde karşı her iki devletin düşman ol - mağa her bir sebep görmediklerini anlatmaktadır.

O halde siyaset âleminde şimd - iye kadar dönmüş rivayetlerin ma - hiyeti ne olursa olsun eski husu - metleri tazelemek yerine hakiki menafii gözeterek b'araf kalması İspanya artık kat'i olarak karar - laştırmış demektir.

Yani Asr'den baba nerede, re - vü nerede?

Asr'den baba bizim R. Sabitir de dediği gibi, gerek yazış, gerek oynanışta tam ve bal gibi bir asri dramdır. Yine R. Sabit, bu piyesin Türkiye tercümesinde benim çok fazla bir rolüm oldu - ğunu söylüyorsa da bu, onun ba - na karşı fazla teveccühünden il - leri gelmiştir galiba... Yoksa pi - yesin tercümesinde emeğin ve hakkın yüzde doksanı, T'kçeyi iyi bilen dostumuz Aleko Hacıopu - losundur.

Hadiseler Karşısında SON TELGRAF

HARP VE SÜPÜRGE

Harpten bahseden bir karika - türde, ateşin şimali Afrikaya sıç - radığı ifade edilirken:

— Çat orada, çat burada... Deniyordu.

Vaktile bilmeceler vardı ve bu tarif süpürge demektir. Harp bir - çok bakımlardan hakikaten süpür - geye benzemiyor mu?

İHTİYARI DURAK

İhtiyari tramvay duraklarının kaldırılması ne kadar iyi oldu. Artık, arabalar adum başında dur - muyorlar.

Bu halde, vatmanlar, biletci - ler de çok memnun. Bir vatman geçen gün şöyle diyordu:

— Öyle yolcular vardır ki, ne - redeyse, tramvayın, evinin kapı - sında değil, yatak odası önünde durmasını isterler..

ET FIATI FARKLARI

Etilerin, şehrin muhtelif kasap - larında çok ayrı fiatları satıldığını kaydeden bir gazete:

— Bu kadar da kalite farkı o - lur mu?..

Olur.

Olur elbette, vaktile, et işini tet - kik eden salâhiyyetler bir zat, 70 tür lü ve olduğunu söylemişti.

YENİ GELEN OTOBÜSLER

Ticaret ofisi İşveçten 25 otobüs - getirtti. Bunlar yakında şehrin en kalabalık semtleri arasında işle - miye başlayacak..

Fakat, otobüs getirmek üzere çok daha evvel hareket geçen tramvay idaresinin Mısır'dan gele - cek otobüsleri ne oldu, acaba?

AHMET RAUF

Yeni Tabldot FIATLARI

Lokantaların tarifele - rinin tastikine başlanıldı

Şehrimizdeki lokantalarda tatbik olunacak tabldot yemek tarife ve ücretleri hakkında Daimi Encü - men tarafından kabul olunan yeni esaslar bu ayın 20 inci Cuma - gündünden itibaren bakiyacaktır. Belediye reisliği kaymakamlıkla - ra bir emir göndererek o güne ka - dar her lokantanın tarifesini tet - kik ve tasdik ettirmek üzere be - lediye İktisat müdürlüğüne tab - lî etmiştir. Bu emir üzerine dün - den itibaren lokantalar yeni ta - rifelerini tetkik ve tasdik ettime - ğe başlamışlardır. Üç kapak ye - ni tabldot tarifelerini yazıyoruz:

Fevkâlâde lokantalarda tabldot ögle yemekleri 225 kuruş, akşam ve ögle yemekleri (dans ve çağlı bulundugu zamanlar) 300, Birinci sınıf lokantalarda tabldot ögle yemekleri 150 kuruş, akşam yemekleri (dans ve çağlı bulun - duğu zamanlar) 175 kuruş, ikinci sınıf lokantalarda tabldot ögle yemekleri 100 kuruş, ikinci sınıf lokantalarda tabldot akşam (dans ve çağlı bulundugu zamanlar yüz yirmi beş kuruştur.

Biz bize Müşteri ve taahhüt

Bir kısım büyük ticaret mü - seseseleri, harp yıllarının icap et - tirdiği sıkıntıları, biraz fazlaca istismar ediyorlar. Mesela, bir radyonuz var, iki lambası bozul - muştur. Bir büyük müesseseye bırakıyorsunuz. Falan günü gelip alabilirsiniz, diyorlar. O gün gi - diyorsunuz, radyonuz hazır de - ğildir. Cevap olarak size: «O lamba - lardan kalmamış, bir haftaya ka - dar gümrükten çıkacak..» diyorlar. Hakikat böyle midir, müşteriye karşı yapılan taahhütlerde sam - mi midirler, orasını pek kestire - miyoruz. Hulasa, lüzumundan fazla bir taahhütlilik vardır.

BÜRHAN CEVAT

Mizah ve milli roman No. 30

BİR PALYAÇO DÖRT CAN - BAZ BİR DE HOKKABAZ

Muharrir: NEZİHE MUHİDDİN

— Buraya mı?
— Parasıyle değil mi?.. Elbet bu - rayı..

Ratip çam sakızı gib yapışkan ya - şakın orasını burasını çektiğiren bu kadından güzelliğe kurtulamazca - ğını biliyordu. Bülbül Sadıye ortada görünmeden bir kolayını bulup şır - er cümleden başka çıkar yol yoktu. Ra - tip zıvıymıya katar verdikten sonra gülünmeğe çabalyarak Merzuko - ya eğildi:

— Hiç olmazsa müsaade et te gi - dip yüzümlü gözümü yıkayayım... Bel - ki açılırım.
— İyi olur... Haydi git amma ça - buk gel...
— Şimdi.

Ratip ayağa kalkıp dışarı doğru adım atarken az daha heyecandan dü - şüp bayılacaktı. Bülbül Sadıye sırtın - da sıyah ve dekolle bir gece robu, a - yaklarını öcürü üstüne atmış azamel -

le bir masanın başında slgara iş - liyordu. Ratip onun, şimdiki bir hân Kraliçe gazabıyla bakan gözlerini gö - rünce nefesi tutulmuşdu. Güzeli ve şımarık kadın güllünlü silikliği sigara - sıyle ona:
— Yanma gül! İşaretini ver - miş!
Ratip yutunarak ister istemez yü - rüyüp Bülbül Sadıye'nin masasına yaklaştı.

Bülbül Sadıye başını sallıyordu:
— Otur bakalım göyle karışalım. Di - ye emretti. Başına neler gelebilece - ğini düşünür Ratip masanın üzerinde ka - fa kurmayı yazar ne var ne yoksa göz - den geçirerek işine istine oturur gibi bir sandalyeye ilişti. Artist kadın hâlâ başını sallıyordu:
Ratipın salıdan kulunağı çekti:
— Ben yokken çapkınlık ha?...
— Vallahi değil..
— Nasıl değil? Locada kargıya da y -

Günün siyasi icmal

Son 24 Saat içinde
Hâdiselere Bakış

Tehlis eden: Serah Mümmet ALATUR

Şimal Afrikasındaki muharebe hareketi yine ön planda bulunuyor. Bu hareket ile muvazî olarak Fransız filosunun durumu dikkati çekiyor.

Evvelce filonun Tolondan açıldığı, İngiliz donanması ile çarpışıp çarpışmayacağı düşünülmüştü. Sonra gelen bir haber filonun Tolondan ayrılmadığını bildirdi.

Gerek Amiral Darlan, gerek Amerikan ihraç kuvvetleri kumandanı General Ayzenhaver, Tolondaki Fransız filosunu Afrika'ya gelerek, İtshaka davet etmişlerdi.

Bir Newyork haberine göre, filonun en mühim parçaları şimdi Cezair sularında Amiral Darlanın emrinde bulunmaktadır. Diğer bir habere göre ise hiç bir gemi Tolondan ayrılmamıştır. Almanlar filoyu uzaklaştırmamak için tedbirler almıştır. Son 24 saat içinde filonun hakiki durumu iyice anlaşılmıştır.

Bulgar radyosunun bir haberine göre, General Jiro'ya bir suikast yapılmak istenmiştir. Fransada «Pöti Parizyen» gazetesinin bildirdiğine göre, iki Fransız gemi subayı Jiro'yu öldürmeğe çalışmışlardır. Fakat bu iki subay tevkif edilmiş, aynı radyoya göre de kurşuna dizilmişlerdir.

Diğer taraftan Amerikan ve İngiliz kuvvetlerinin Tunus hududunu artık geçmiş oldukları anlaşıyor.

Şimdi Amerikan kuvvetlerinin bir Tunus şehri, diğeri Bizerta olmak üzere iki istikamette ilerlemekte oldukları tahmin edilebilir.

MİHVER AKINLARI

Mihver hava akınları pek tabii olarak Cezair ve Fas açıklarında bütün şiddetle hüküm sürmektedir. Roma radyosunun bildirdiğine göre, 9 sona eren birer müttefiklerin 31 ticaret gemisi batırılmış, 11 ağır hasara uğratılmıştır. İki İngiliz kruvazörü de batırılmış ve bir muhrip hasara uğratılmıştır.

Atlantikte, Kazablanka önlerinde de Alman denizaltıları faaliyettedir. Buralarda da bazı gemilerin batırıldığı anlaşıyor.

Lbyadaki harekâta gelince, 3 inci ordu Tobruğu batısında Gaz zaleyi almış ve bu şehrin 100 kilometre batısında Mekilinin önlerini varmıştır. Görünüşe göre 8 inci ordu birisi sahil boyunca, diğeri Bingazi istikametine iki koldan

Yedikulede 7 saat süren bir yangın!

Bu gece saa 24 te Yedikulede tramvay caddesinde 15 numaralı Yusuf ait veden bir yangın çıkmış ve muhit büyük bir tehlike atılmıştır.

İtfaiyenin vaktinde gelmesine rağmen buradaki evlerin ahşap olması ve şiddetli bir rüzgâr esmesi ateşin süratle büyümesine âmil olmuştur.

Neticede 13 numaralı Albant Vasilin, 11 numaralı Abdurrahmanın evleri ile 15 ve 17 numaralı evler tamamen yanmıştır.

İtfaiye saat 24 ten sabah saat yedide kadar ateşin ve enkazın söndürülmesi meşgul olmuştur. Ateşin Yusufun evindeki kiracılardan ağıta yakmış oldukları ateşten çıktığı tahmin olunmakta ve tahkikat derinleştirilmektedir.

MODADAKİ YANGIN

Dün sabah Beşiktaşta Yenimahallede Mostan üstünde çıkan bir yangında iki ev yandığını yazmıştık. Bu yangından sonra saat 14 te Kadıköyde Moda caddesinde merhum Arif Paşa veresesi-ne ait 245 numaralı 3 katlı ahşap konaktan da bir yangın çıkmış ve üst katı tamamen yanmıştır.

Sümer Bank mübaya'a seferlerinden B. Neşet Hatayın tutmakta olduğu bu üst kattan çıkan yangına, kızgın zoba borularının bağdaşmaları tutuşturması sebep olmuştur.

Dünya harbinin yeni safhasına umumî bir bakış..

(Basmakaleden Devam)

zunu beklemesi. Müttefiklerin Rus şimal sahilinden başlayarak bütün şarkta, garpta ve yine şimal kıyısında Rus hatlarına telâki etmek üzere kat'ı tam bir çember içine alması.

Bu karşılıklı durumda istikbal ne olacak?

İşte harbin yeni durum noktasından bakiyan en merakla sayan sorusu budur ve ihtimaller şunlardır:

a— Almanların ve İtalyanların bütün ihtiyatlarını seferber ederek Balkanlarda, cenup Fransası sahillerinde derhal tahşidat ve tahkimata başlamaları.

b— İsveç işgal etmeleri ve Norveçte olduğu gibi İsveç şimal kıyılarında da tahkimat yapmaları c— Rus cephesinden itibaren bütün Avrupa kıyılarına beklemek ve her türlü kuvvet ve kudretlerini ayakta tutmak zorunda kalmaları

d— Bütün mihver ortaklarını tam seferberliğe sevk etmeleri

e— Rus cephesinde kış boyunca ve ilkbaharda yapabilecekleri yapmaları ve ondan öteye esaslı tahkimata girişerek müttefiklerin saldırılarına ile meşgul olmak.

Yine müttefikler için istikbal mütalea bakımından ihtimaller şunlardır:

1— Şimali Afrikada tam yerleşilmesini müteakip Afrika'yı bir harp vasıta ve malmesei anbarı haline sokmak

2— Afrikadaki muharip unsurları Fransanın kurtuluşu adına tam organize etmek

3— Dakar ve saire gibi Atlantik kıyısındaki Fransız üslerini ve eyaletlerini de elaltına almak ve Fransız Afrika imparatorluğunu hakiki ve müttefik Fransa varlığı adına işbaşında bulundurmamak

Bu durumda bütün kış, Sovyet

4— Bütün bu hazırlıklar görüldükten sonra, Sicilya, Korsika, Sardunya, Girit ve saire gibi adaları tamamiyle işgal altına almak

5— Bu sahından da imkânini müteakip Balkanlarda, İtalya veya cenubi Fransada yeni cephele açmak teşebbüsüne girişmek

6— Britanya, İrlanda, İzlanda, Groenland adalarında tahşit edilen kuvvetleri tam kıvamına getirmek ve Balkanlarda, İtalyada, cenubi Fransada cephele açılırken şimal ve garp cephelelerini de açmak

7— Almanyayı bir yandan Sovyet Rusya ile döğüşürken bir yandan da Avrupada üç beş cephele birden döğüşürmeye mecbur etmek..

8— Nihai zaferin kime kalacağını Avrupa küt'ası üzinde dememek ve bütün meşgul memleketler hakkını Almanyaya aleyhine ayaklandırmak..

Görüldüğü ki, Afrikanın ıggali ve Rommel ordusunun inhiyama sevk edilmesi ile bakiyan yeni dönüm noktası harbin istikbal bakımından fevkalâde mühimdir.

Ancak, bir yerinde sual vardır: — Almanyanın Avrupanın her noktasında müttefiklerin taarruzunu karşılamaya hazırlandığı malûm. Fakat, müttefiklerin Avrupaya taarruz etmeleri ne zaman kabul olacak?

Hakkikaten cevap vermekte en ziyade müşkülata uğranılacak sual şimdilik budur.

Afrika'ya asker çıkartmakla, Rommel ordusunu hezime uğratmakla Avrupaya çıkmak ve Avrupaya karasındaki Almanyaya ile karşılamak arasında dağlar kadar fark vardır. Bunu yapabilmek için en az kuvvetçe Almanyaya kadar hazır bulunmak lazımdır. Afrika'ya asker çıkartmak için 500 taşıt ve 300 harp gemisi gerekir. Şir, Avrupaya asker çıkartmak için ise hele cephele taaddüd edince en az 10,000 geminin elde bulunması, deniz üstünden, havadan, deniz altından himaye edilmesi ve karaya çıkan askerın arkasının sel gibi akıtılması gerekir.

Müttefikler bu duruma goldler mi? Gelmedilerse ne vakit gelecekler? Bize öyle geliyor ki bunun için en az daha altı ay geçebilir ve Alman - Rus ordusunun kış ve ilkbahar çarpışması da bu hareket takaddüm edebilmek geçeri. Nihayet müttefikler en son darbeyi

Son Telograflar

Ruzvelt Cezair Valisine Mesaj gönderdi

Vaşington, 15 (A.A.) — Beyaz Saray, Reis Ruzveltin Cezair umumi valisi Chatelle'e gönderdiği mesajın aşağıdaki metnini nesretmiştir:

«Modern muharebe için her türlü malzeme ile teçhiz edilmiş çok kuvvetli bir Amerikan ordusunun, mihver kuvvetlerinin her hangi bir hareketini önlemek için, tükenmez kaynaklarını kullanarak size yardım edeceğine, düşmanı Şimali Afrikadan tamamiyle atacağına ve Fransayı menfur düşman zulmünden kurtaracağına emin olabilirsiniz.»

★ Berne, 15 (A.A.) — Avrupa'daki Japon heyetlerinin seferleri şimdiki vaziyet hakkında görüşmelerde bulunmak üzere, Berlinde bir toplantı yapılmıştır.

Başvekilimizin mühim izahatı

(1 inci Sahifeden Devam)

Yeni şeker fiyatları bu akşam hükmeyle ilan edilecektir.

Dün Ankara Halkevinde İstanbul, Ankara ve taşa gazetecilerini kabul ederek kendileriyle gayet samimi hasbhal yapan Başvekilimiz Şükrî Saracoğlunun dün verdiği izahata göre şeker meselesini şu suretle hülasa ve izah edebiliriz:

Normal zamanlarda memleketimiz 100 — 120 milyon kilo şeker ihtiyacı edilmektedir. Memleketimizde mevcut fabrikalar normal zamanda bu ihtiyacı büyük bir kısmını kapamaktadır. Fakat, bu sene memleketimizde şeker istisnai 50 milyon kilodur. Harışten şeker getirmek imkânı da yoktur.

Köylerde de şeker istihlâkı çoğalmıştır. Bu vaziyet karşısında hükümet, muayyen gelişli vatandaşların ihtiyacını karşılayacak olan şekerı ayırdıktan sonra bir milyon altı yüz bin kilo tahmin edilen bu ihtiyacı karşılamak adına bina 600 gram bir şeker tahsis etmiştir ki, bu da dokuz milyon kilo tutmaktadır. Bu sen az olan pancar istihlâkını teşvik için pancar tohumlarına her yüz kilo başına mükâbil bir kilo şeker veremeyi vâdetmiştir. Bu suretle gelecek sene 70—80 milyon kilo şeker tahsil edilecek pancar istihlâk edileceği tahmin edilmektedir.

Buhranın en büyük gücünü onayında taşıyan vatandaşlar bu yardımlardan sonra 28 — 30 milyon bir miktar artmaktadır ki, bu da serbest satışa çıkacak fazla çıktaktır. Mevkiyetlere ve hasılatlarına şimdiki fiyate ucuz şeker verilecektir.

Her ne suretle olursa olsun şeker otoku yapanların elindeki şeker alınacaktır.

Eğer bu 28 — 30 milyon kilo şeker normal fiyate piyasaya arz edilmiş olsaydı, üç ay zarfında tükenecek, bundan sonra en zaruri ihtiyaçlar için de hiç şeker bulmak imkânı kalmıyacaktır.

Yeni fiyatta şekerin istihlâkı azaletceği tahmin edilmektedir. İstihlâkın azalması da fiyatları düşürecektir. Belki bu zaman zarfında harışten ihmal imkânları da olacaktır.

Aynı zamanda hükümet, memleketimizde 60-70 milyon kilo sithsal olan ulumden glikoz şekerı çıkarmak için de uğraşmaktadır. Bu şle Eskişehir şeker şirketi meşguldür.

Serbest piyasada satılacak olan şekerlerden elde edileceği tahmin olan yüz milyon lira piyasadan çıkarak Merkez Bankasına yatırılacak ve bu suretle Türk parası korunacağı gibi icabında bu para milli müdâfaa ihtiyaçlarına da tahsis olunacaktır.

Ansaldö fabrikaları

(1 inci Sahifeden Devam)

dıman edilmiştir. SENNAZER TAKRAR BOMBALANDI

Londra, 15 (A.A.) — «B.E.C.» : Dün öğleden sonra uçan kale ve Sübörler uçakları: Fransada Sapalis ve Sennazerdeki Alman deniz üslerini bombalamıştır. Müttefik avcı uçakları bu taarruzı uçaklardan salimen dönmüşlerdir.

vurmak kararı ile her türlü hazırlıklarını bitirmeden Avrupa karasına çıkmak ve bir macera ile harbi neticeye bağlamak niyetinde görünmüyorlar. Bunun için kendilerine rehberlik eden «acele» de-ğil «iyi hazırlık»tır ve esasen Alman ordusu döğüşmekte ve kanım aktırmaktadır.

ETEM İZZET BENİCE

Salomonların açıklarındaki deniz savaşı

Bern 15 (A.A.) — Salomon adaları delaylarında, kuvvetli deniz teşkilatı arasında çarpışmalar olmaktadır.

Tokyo, Amerikan filosunun yarısının tahrir edildiğini bildirmiş tir.

ASKER DOLU BİR JAPON GEMİSİ YAKILDI

Londra, 15 (A.A.) — Salomon adaları açıklarında bir japon vaper kafilisine hücum edilmiştir. Taksim taksim asker dolu 12000 tonluk bir nakliye gemisi alevler içinde bürünmüştür.

BİR AYDA 141 JAPON UÇAĞI TAHRİP EDİLDİ

Berne, 15 (A.A.) — Bahriye Nazirliği, ilktigin ayında 141 japon uçağının tahrir edildiğini bildirmektedir. Amerikan kaybı 10 uçaktan ibarettir.

Afrika harekâtı

(1 inci Sahifeden Devam)

İLK HEDEF: TRABLUS

Sekizinci ordu umumi karargâhı: 15 (A.A.) — Vadi Bardiya üstündeki köprüünün tahriri mihvercilere tonlarla dinamit sarfına mal olmasına rağmen, İngilizlerin mehareti kafilelerin buradan rahatça geçmesini temin etmiştir. Müttefik kitaların şimdiki hedefi Trablus şehridir. Askerler, ne pahasına olursa olsun buraya mutlaka ulaşacaklarını söylüyorlar.

Mühimmat, su, benzın ve yiyecek taşıyan kafileler ardi arası kesilmeyen bir zincir gibi devam etmektedir. Kafilelerin yürüyüşü o kadar muntazam teşkilatlandırılmıştır ki, yol boyunca yağınlarla çık obüs uçakları olmasına rağmen, gece koyu karanlıktaki harekeller arasında bile pek az hata olduğu kaydedilmektedir.

Bern 15 (A.A.) — Tunus topraklarında ilerlemekte olan Amerikan zırhlı birliklerinin, Bizerta fişinü ele geçirmeğe çalışacakları muhakkaktır.

Bern 15 (A.A.) — Amiral Darlanın, şimali Afrikada bir nevi eski Romen prokonsülleri vaziyetini takanmış olduğu anlaşılmaktadır.

İTALYAN HALKINA SÜKUNET VE METANET TAVSİYELERİ

Londra, 15 (A.A.) — İtalyan makamları, Afrikadaki son mağlubiyet minasebetiyle İtalyan halkına henüz her şeyin kaybedilmediğini söylemekte, sükunet, metanet ve disiplin muhafaza etmesini tavsiye etmektedirler.

Ramillerin bir şikâyeti

Ramide Cuma mahallesi Bostan sokağı 30 numarada oturan B. İbrahim bu sabah matbaamıza müracaatla şu şikâyetinde bulundu:

«Dün saat on ikide Ramideki Ahmedin fununa k'derek ekmele almak istedim de «kalma» cevabı karşılaştım. Bu sabah erkenden meztür fırına müracaat ederek çünkü karnemle alamadığını ekmeği satın almak istedim, fırıcı:

«Dünkü ekmeği de veririm, fakat 27 kuruş üzerinden..» dedi.

Halbuki dün fırınları unlar eski fiyatla yani 17 kuruş üzerinden vermişti. Ucuza alınan ve dün kullanılmayan bu unlarla yapılan ekmeğin çünkü karne ile 27 kuruş satılması doğru mudur? Alâkadarların nazarı dikkatini celbetmenizi dilerim»

YARIN AKŞAMDAN İTİBAREN
İSTANBUL GAZİNOSU
BEYOĞLU İSTİKLÂL CADDESİ

S=A=F=I=Y=E

Bestekâr Tanburi SALÂHADDİN PINAR

Keman: NOBAR — Kanun: AHMET — Cümbüz: CEMAL — Keman: MAKSUT — Klarnet: SALİH — Darbuka: FERİT. Okuyucular: AGYAZAR — FARUK ALTIN. — Bayanlar: FAİDE — İZMİRLİ MELÂHAT — BİRSEN — CAHİDE — NERMİN — SEHER.

A L D I R M A

12 Tablo Büyük Fantezi R E V Ü Yazan EKREM REŞİT — Müzik: CEAML REŞİT

OYNAYANLAR:

MUAMMER - HİCRAN

SALÂHADDİN PINAR — LÜTFULLAH

Yeni kostümler — Muhteşem dekor ve ışıklar — Fevkalâde mizansen.

Telefon: 40574

Şehrin içinden görünüşler:

Ev kiralalarında yeni hususî şartlar...

«Gece misafiri kabul etmiyeceksiniz, Nişan, düğün yapmayacaksınız, Elektrik ütüsu kullanmayacaksınız!»,

«Kıracının bir derdi, ev sahibinin bir derdi» sözünü, muhakkak, mal sahipleri çıkarmışlardır. Kıracının bir derdi olur mu? Ev bark sahibi olmayan hepimizin beşinde olan bu derlere, bir yeni seri daha ilâve edildi: Hususî şartlar...

Matbu konturatın üçüncü sahi-fesinde bir hususî şartlar sayfası vardır. Bu sahife yakın zamanlara kadar, yani gözlerin, binaların üzerinde (kirahk) levha görmeğe alışık olduğu zamanlara kadar, boş kahr veya ancak şunlar yazılırdı: Su parası mal sahibine, elektrik, havagazi kiracıya aittir, ve işte o kadar...

Şimdi bir çok konturatarda bu sayfa yine boş - lıyor, amma, bazılarda kâfi gelmeyeğe başlıyor. Elimize geçen bu yeni tiplerden birisini beraberce okuyalım:

1 — Kıracı eve gece misafiri kabul edemez. Traşradan akraba vesaire adı altında geceleri kal-mak üzere her hangi bir şekilde olursa olsun misafir gelemmez.

2 — Evde nişan, düğün, yıldönümü vesaire şeklinde kalebalığı toplayacak törenler yapılmıya - caktır.

3 — Elektrik tesisatında sık sık kontak yapmağa sebep olduğundan elektrik ütüsu kullanılmıyacaktır.

Muhakkak şaka zannedeceksiniz, fakat değil... İstanbulda kirahk ev bulmak o kadar zorlaşmış ve mühim bir mesele haline almıştır ki, kiracı, bütün bu şartları kabul etmek mecburiyetinde kalıyor. Elektrik ütüsu olan bir ailenin böyle bir yasak yüzünden, kömür ütüsüne nasıl başvurdu - ğunu bir düşününüz...

ŞEHİRLİ

Neşe Bayramı... Kahkaha tufanı... Zevk ve Müzik fırtınası

Bu hafta L A L E Sinemasında

ZANZIBAR YOLU

DOROTHY LAMOUR'un güzelliğinden ateş...

BING CROSSBY'nin altın sesinden zevk...

BOB HOPE'in neşesinden hareket alan en güzel filmidir.

Bayılınca kedar gülmek... Kah kahadan ağlamak için bu filmi

görüünüz.

DİKKAT: Kapıdan geri dönmek için lütfen numaralı yer-

lerinizi erkenden kapatınız. Telef on: 43595

2 Büyük Yıldız bir Süper Filmde:

NOTRDAM'ın KAMBURU filminin unutulmaz kahramanı

CHARLES LAUGHTON

Feci ölümünden evvel

CAROLE LOMBARD

ile beraber çevirdikleri en son

BİR AŞK FACIASI

Hissi ve ihtiraslı filmi görmeğe hazırlanınız.

Bu Sah akşamı SÜMER Sinemasında

VEFAT

Maliye Vekâleti Hukuk Müşaviri Bay Süleyman Fakî Özkan'ın hemşiresi, Basvekillet kararları dairesi Müditi Bay Enver Ocal'ın kayın validesi, Denizli Cerrahi Hastahanesi İşe Subayı Muhtılın, Fatih Sulh Hâkimi Cevat ve Matbuat Umum Müdür Muavini İzzet Tugrul Nisbayın hemşireleri Bayan Memduha Nisbayın tedavi edilmektedir olduğu Haydarpaşa Hastahanesinde Cuma gecesi vefat ettiği teessürle haber alınmıştır.

Cenaze namâzı dün Kadıköyünde Osman Ağa Caminde kıldıktan sonra Üsküdar Şehitliğindeki mezarına tevdi edilen merhumeye Cenabi Hak-tan mağfiret diler. Kederli ailesine taziyetlerini bildiririz.

ZARAH LEANDER

Harp İçinde Milletler

Japon harp makinesi karşısında Birleşik Amerika

Japonyada büyük harp sanayii için esaslı maddelerden pamuk, demir bakır noksandır, buna mukabil kömür boldur

— 3 —

Japon donanması Mercan denizi, Midway ve son zamanlarda Salomon adaları önünde Amerikan donanmasına karşı üç büyük deniz harbi varmış bulunuyor. Salomon adalarının neticesi henüz her iki tarafa tafsilatla ilân edilmemiş görürse, Mercan denizi ve Midway deniz harbindeki Japon kayıplarını gözden geçirelim. Amerikan harbiye ve bahriye nezaretleri tebliğlerinde 9 Ağustos 1942 tarihine kadar Japonların kayıplarını şu şekilde vermiştir.

Geminin nevi	Muhakkak olarak batan	Muhtemel batan	Sakatlanan
Zuhl	1	1	5
Ağır kruvazör	8	1	8
Hafif kruvazör	6	1	3
Muhtelif kruvazör	2	2	25
Tayyare gemisi	7	1	3
Nakliye gemisi	45	4	18
Muhrip	20	2	10
Denizaltı	15	3	1
Muhtelif gemiler	12	1	3

Japonların Salomonlarda ne kadar gemi kaybettikleri ve bu gemilerin hangi sınıflara mensup olduğu meseleleri de mühim olmakla beraber, yukarıki listede de anlaşılacağı gibi Japon donanması uçak gemisi bakımından Mercan ve Midway deniz muharebelerinde ezici bir darbe yemiştir. Pasifikte sabah birer tayyare üssü vazifesini gören uçak gemilerinin mahrum kalınca Japon donanmasının kudreti üzerine aldığı vazifeleri başarma bakımından son derece zayıflamıştır. Bugün bideyeteki ilerleme hızından yüzde seksen hattı doksanını kaybeden Japonların uçak gemisi kayıplarından bu duruma düştüğü ise çok aşikardır. Pasifikte teşebbüsünden elinden kaçan Japonların bir duraklama devresine girmek üzere bulunduğu ve bu duraklamadan sonra ise buralarda teşebbüsün kat'i olarak Amerikanların eline geçeceği de göze gözüklür derece bariz bir şkil almıştır.

Japon kara ve deniz kuvvetleri bakımında bu kısa ve mütemmel malumatın şimdiki durumu ve nihayet ağır ve harp sanayine göyle bir göz gezdirelim:

Büyük hele harp sanayii için en lüzumlu ham maddelerden Japonyada kömür oldukça boldur. Yni el kyoduğu kaynakları da dahilinde mevcuda ilâve edecek olursak bu yandan Japonyanın

Yazan: NÜZHET BABA

sıkıntısı olmamak lâzmeleceğine de hükmedebiliriz.

Japonyada demir cevheri çok azdır. Bunun yüzde doksanını dışarıdan tedarik etmeğe mecburdur.

Japonya, pamuklu sanayinde bütün dünya piyasalarında diğer sanayici devletlere rekabet etmekte olmasın rağmen ham pamuğun yüzde yüzünü haricden ithal eder. Şimdi fethettiği topraklarda epey pamuk çıkar. Fakat bunu bir senede lâyık şekilde istismar imkânsızdır.

Kendi topraklarında bir derhem kauçuk bulunmadığı halde, Japonya yeni girdiği yerlerde müthiş kauçuk kaynaklarına el koymuştur. Hatta dünya istihsalının yüzde yirmi beşi şimdiki Japonya'nın eline geçmiş gibi bir şeydir. Fakat kauçuk bahsinde ututulmamak gerekir ki bu maddenin sun'î olarak daha kolay olmaları ve daha yüksek kalitede istihsal olunabilmektedir. Bunun için Japonya kauçuk çıkan toprakları ele geçirmekle hasımlarından üstün bir durum iktisap etmiş addolunamaz.

Akaryakita gelince, Japonya şimdi el koyduğu topraklara dahil büyük bir kaynak elde etmiş sayılmaz. Bu yandan ihtiyaçlarını tamamlamak karşılayacak duruma girememiştir. Maamafih eskiye nazaran durumunu çok iyileştirmiştir. Fethettiği topraklarda kuyuların adanıklılı tahrip edildiği de gözönüne getirilirse bu yeni kaynaklardan ne zaman istifade edileceği de ayrı bir meseledir.

Harp sanayinde büyük rol oynayan sonuncu bir madde yani bakırdan yana Japonya oldukça fakirdir. Yeni yerlerde de dünya istihsalına nazaran pek az bakır vardır. Bu yandan da Japonya dardadır.

Bu ana maddelere ilâveten büyük sanayide ve bilhassa harp sanayinde kullanılan yardımcı maddelerden meselâ ipek, Japonyada pek boldur. Ve meselâ paraşütleri pamuklu kumaştan yapmak yerine Japonya bunları ipekten imal ederek yüzde doksanını ihmal ettiği pamukludan tasarruf edebilir. Fakat yün ve yapağı, alüminyum, tulolu, civa, nikel, tungsten; krom; antimon, manganez gibi harp sanayinde yardımcı maddeler de vardır ki bunlardan yana Japonya çok fakirdir. Bilhassa bu saydıklarımız maddelerden son beşi olmadı mı çekik

Çatal, Kaşık, Bıçak, muhtelif cins Çorap, Havlu ve Battaniye alınacak

İstanbul Sanat Okulu Alım Satım Komisyonu Başkanlığından:

Parti No.	Alınacak eşyanın Nevi Miktarı	Platı Kurus	Tutarı L. Ku.	Kat'i Teminatı Lira Kurus	İhale gün ve Saati
1	Catal, kaşık ve bıçak 100 Düzine	2990	2990 —	448 50	16/XI/1942 saat 10 da
2	Yün çorap	3000 Çift	70	2100 —	16/XI/1942 saat 10,45 de
3	Tire çorap (Dahili)	6000 >	60	3600 —	16/XI/1942 Saat 11,30 da
4	Tire çorap (Harici)	3000 >	110	3300 —	16/XI/1942 saat 14 de
5	Yüz Havlusu	6000 Adet	260	15000 —	16/XI/1942 saat 14,30 da
6	Havlem Havlusu	2000 >	750	15000 —	16/XI/1942 Saat 15 de
7	Battaniye I	530 >	2300	11660 —	16/XI/1942 Saat 15,30 da
8	Battaniye II	450 >	2000	8000 —	16/XI/1942 Saat 16 da.

1 — Müsteaclen teminâtine zaruret hasıl olan yukarıda yazılı (8) kaleml eşya pazarlıkla talibine ihale edilmek üzere eksiltmeye konulmuştur.
2 — İhale, Yüksek Mektepler Muhasebeciliğinde toplanacak okul alım ve satım komisyonu tarafından çıkardığı gösterilen gün ve saatlerde yapılacaktır.
3 — Her parti ayrı ayrı ihale edilecektir.
4 — İsteklilerin istihlak edebilecekleri partiye ait kat'i teminatı ihale saatinden evvel Yüksek Mektepler Muhasebeciliği veznesine yatırılmalı veya tahvil teminat mektuplarını Komisyon Başkanlığına ibraz etmeleri lâzımdır.
5 — İsteklilerin bu pazarlığa istihlak edebilecekleri için 2490 sayılı kanunun 13 üncü maddesindeki fesih hükmüyle ihale bulunmaları şarttır.
6 — Yukarıda yazılı 8 kaleml eşyaya ait mükamele ile şartnameleri görmek isteyenlerin her gün İstanbul Sanat Okuluna başvurmaları. (1233)

imale imkânsızlaşır.

Şimdi çok uzun zamandanberi harbe hazırlanan Japonya göbi kuvvetli bir devletten bunlardan büyük stoklar vücutte getirmiş olması düşünülebilir de bu stok vücutte getirmek meselesi evvelâ çok para, sonra piyasalara başka alıcıların hakim bulunması yüzünden dile kolay fakat tatbiki çok güç bir iştir.

Hulâsa edecek olursak: Japonyada büyük harp sanayii için esaslı maddelerden, pamuk, demir bakır noksandır. Buna mukabil kömür boldur. Akaryakita gelince yeni elde ettiği topraklarda bunlardan sayıları dikkat kaynakları vardır. Kauçuk ise zapt ettiği İngiliz Malayası ve Felemenk Hindistanında dünya istihsalının yüzde yirmi beşi ve belki de daha fazlası çıkmaktadır. Şunu da ilâve edelim harp sanayinde pek lüzumlu muavin maddelerden biraz evvel söylediğimiz gibi Japonyada yahut elde ettiği yeni topraklarda pek cüzî bir miktar bulunmaktadı.

Bundan başka büyük sanayi sadece bir kaynak meselesi değildir. Bunda içi, mesai şartları, büyük ölçüde teknik bilgi, tecrübe; fabrika, ve nihayet teşkilâtçılık öyle büyük bir rol oynar ki, meselâ Japonyadan Birleşik Amerika'ya şahit olduğumuz ölçüde, hattâ buna yarı bir hamle beklemek abes olur. Bunun böyle olduğunu anlamak için dünya piyasalarından meselâ Japon mamullerinden tayyare otomobil frigidare, yazı makinesi, inşaat malzemesi, dikiz makinesi, radyo, vagon; lokomotif; gemi; deniz vasıtaları ve daha bir sürü malı satılmadığını göz önüne getirmek kâfidir. Japonya bu çeşit mallardan dünyaya satmak şöyle duran bunlardan bir çoğunu ihale etmek durumundadır. Şu halde Japon istihsal potansiyelini Birleşik Amerikanın ile mukayese yersiz olur.

Bundan sonraki de yazımızda Amerikan ordu donanma ve istihsal potansiyelini tetkik edeceğiz.

(arkası var)

İstanbul Bakkallar ve Müstahdemini Cemiyetinden

16/11/1942 Pazartesi günü sabahından itibaren şeker satışına başlanacaktır. İstanbul bakkallarının Nahiyeledeki cemiyet mümessiline hemen müracaat etmeleri ve Nahiye mümessillerinin de şeker almak üzere Pazartesi günü sabahleyin saat 8 den itibaren cemiyet merkezinde bulunmaları tebliğ ve ilân olunur. (278)

Maarif Vekilliklerinden:

1 — Ankara Bölge Sanat Okulu Genel Ambar binası inşaatı (elektrik teslatı hariç) kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.
2 — Bu inşaatın keşif bedeli, 255265 lira 85 kuruştur.
3 — Eksiltme, 16/XI/1942 Çarşamba günü saat 15 de, Ankara'da Büyük Evkaf Apartmanındaki Meslek ve Teknik Öğretim Müstahararlığında toplanacak Vekillik ihale Komisyonunda yapılacaktır.
4 — Bu inşaatın alt proje ve şartnameleri, (12) lira 76 kuruş mukabilinde Vekillik Yapı İşleri Müdürlüğünden alınabilir.
5 — Bu inşaat için lüzumlu olan çimento ve demir Vekillikçe temin oluna- caktır.
6 — Eksiltmeye girebilmek için, a) 13.961 lira 82 kuruştan ibaret olan muvakat teminatın 2490 sayılı kanun hükmüyle dahiline verilmesi, b) En az (150.000) liralık benzeri inşaatın taahhüt edilmiş ve taahhüdün ifa olunduğuna dair vesika gösterilmesi, c) İhale tarihinden üç gün evvel, (tatil günleri hariç) Nafia Vekillikinden alınmış ehliyet vesikasının ibraz edilmesi, d) 1942 senesine ait Ticaret Odasından vesika alınması şarttır.
7 — İsteklilerin, teklif mektuplarını ihale günü olan 16/XI/1942 Çarşamba günü saat 14 e kadar komisyonu vermiş veya göndermiş olmaları lâzımdır. Postada vakur bulacak teklifler kabul edilmez. (1042)

D. Demiryolları ve Limanları İşletme U. İdaresi İlanları

Muhammed bedeli (3317) üç bin üç yüz on yedi lira (40) kırk kuruş olan muhtelif eb'atta (873) Sekiz yüz yirmi üç kilo otojen için plürc kaynak teli ve çubuğu (2. Birincikânun 1942) Çarşamba günü saat (14) on dörtte Haydarpaşada Gar binası dahlindeki Komisyon tarafından açık eksiltme usulüyle satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (248) iki yüz kırk sekiz lira (81) seksen bin kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesakile birlikte eksiltme günü saatine kadar Komisyonca müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyonca parasız olarak dağıtılmaktadır. (1438)

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet
Fatih askerlik şubesi'nden: Mülki Müdafaa Vekâletine mektupla müracaat eden Fatih Bayceğiz caddesi 16 numaralı hane - de merhum müteakât Üstteğmen Hasan Niyazi kızı Aliyenin vasi ve vekili umuru Haseneyi gösterdiği adreste bulamadık. Mülki Müdafaa Vekilliğinin cevabını almak üzere acele şubeye gelmesi.

SATIŞ İLANI

Zeynep Rasin Toprakçıyan sayılan müstaharir oldukları ve taksimini kabul olmadıktan Beşiktaş Sulhi Hâkimliğince suyuun zâcisi zammında satılmasına karar verilen Ortaköy Ambarlıda - de sokakında eski 33 yeri 12, 12 ve 1, 12, 2 ve 14 sayılı 43 önümün arazi dahilinde bir ev ve bahçeyi odası ve dolma mükadde ve yüzölçümüyle yemisi ağaçlarını havi üç kuyu ile son satış günü 20/11/1942 tarihine tesadüf eden Cuma günü saat 14 den 16 ya kadar satılacağından talip olanlar Beşiktaş Sulhi kirasına müracaat etmelidir.

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

Soldan sağa:

1 — Eve gelen ahbab, 2 — Keder, 3 — Suluak yer, Dumanı nıbraktığı, 4 — Göz rengi, Nakil vasıtası, 5 — Birler haneve, Terzi ağacın kolu, 6 — Tenbih, Hafif sprikola içki, 7 — Kahramanlık, 8 — İki harf yan yana, 9 — Uçur hav- yar, 9 — Kadın papas, Köpek.

Yukarıdan aşağı:

1 — İçi sofrasında bulunur, ücretle çalınır, 2 — Vilâyet, Sonuna N ilâve- şöyle yeri olmsın, 3 — Sahipler, 4 — Kör, İstikbal, 5 — Çiğir, Terzi rügarı, 6 — Kırkama, Hafif yara, 7 — Terzi eski bir Türk komandanı, 8 — Nazik, Nota, 9 — Samimi bağış.

Dükkü bulmacanın halledilmiş şekli:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	K	A	L	A	B	A	L	I	K
2	A	L	A	B	A	L	I	K	
3	L	A	V	K	A	Z	A	R	
4	A	B	A	K	I	R	K	U	P
5	B	A	K	I	R	K	U	P	A
6	A	B	A	K	I	R	K	U	P
7	L	A	Z	A	R				
8	I	L	A	P	O	L	U		
9	K	U	R	U	A	R	M	U	T

ZAYI — İstanbul Fatih Askerlik Şu- besinin aldığı askerlik terhis tezker- mi zayı ettim, Yenisini alacağımдан es- kisinin hükmü yoktur. (279)
Fuat FİRİNCİ

Üsküdar Halkevinde bugünkü konferans

Üsküdar Halkeviden: Bugünkü Pazar günü saat 15,30 da Evimiz salonunda profesör Sa- di İrmak tarafından (Veraset ve terbiye) mevzuu üzerinde bir konferans verilecektir. Herkes ge- lebilir.

RADYO

15 2nciteşrin 1942

18,00	Program ve Memleket Saat Ayarı.
18,03	Müzik: Radyo Dans Orkestrası—
18,45	Müzik.
19,00	Konusma.
19,15	Müzik.
19,30	Memleket Saat Ayarı ve Ajans Haberleri.
19,45	Serbest 10 Dakika.
19,55	Müzik: Fazıl Hıyaloğlu.
20,15	Konusma.
20,30	Müzik:
21,00	Konusma.
21,15	Satıcı ve Türküler.
21,50	Ankara At Koşularının Netice- leri.
22,00	Müzik: (Pl.)
22,50	Memleket Saat Ayarı, Ajans Haberleri ve Borsalar.
22,45/22,50	Yazma Program ve Ka- panış.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ Ziraat Bankası

Kuruluş Tarihi: 1888

Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası

Şube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve ticari her nevi banka muameleleri

Para Biriktirenlere

28.800 Lira İkramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulınanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adet	1.000	Çıralık	4.000	Lira
4	"	500	"	2.000	"
4	"	250	"	1.000	"
40	"	100	"	4.000	"
100	"	50	"	5.000	"
120	"	40	"	4.800	"
160	"	20	"	3.200	"

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşan düşüyenlere ikramiye çıktıktan takdire % 20 fazlasıyla verilecektir. Kur'alar senede 4 defa: 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Memur karneleri hak- kında vilâyetin tebliği

Vilâyetten tebliğ olunur

1 — Vazifeleri başka mahaller- de bulunup ahileri İstanbulda o- lanların aile efrafları İstanbulda karne verilmeyecektir. Karneler aile reislerinin bulundukları mah- alden tevzi edilecektir. Bu hü- küm haricinde müracaatlar ya- pılmıyacaktır.

2 — Bu tebliğ yalnız fotoğrafı memur karnelerine ait olup tevzi edilen ekmeke kartları ile alakası yoktur.

Belediyede yeni bir reis muavinliği ihdas ediliyor

İşle işlerin belediyelere intil- kahından sonra belediyede işle bir hayli çoğalmış olduğundan ü- çüncü bir belediye reisi muavin- liği ihdası lüzumlu görülmüştür. Bu husustaki teklif şehir meclisi- ne sevkolunmuştur.

Avukatlar heyeti Ankara'ya gitti

Baro reisi avukat Mekki Hük- met, avukat İsmail Münir, Münip Hayri Ürgüçlü ve Hayatiden mü- rakkep bir heyet dört aykış şehir- rimizden Ankara'ya gittiştir. Ayukatların tekkatük, mebu- ri sigorta işle Adliye Vekâleti ile temaslarda bulunacaktır.

Şehir tiyatrosu DRAM KISMI

Bu akşam saat 20,30 da

NUH

Yazan: ANDRE OBEY
Türkçesi: Mülbecel YARAR
Her Perşembe saat 16,30 da tashit matine

KOMEDI KISMI

Bu akşam saat 20,30 da
ASRİLESEN BABA

Yazan: SPİRO MELAS
Türkçesi: A. HACOPULOS
Cumartesi ve Pazar günleri
15,30 da Matine

Her Çarşamba saat 14 de
Çocuk Tiyatrosu

HALK SÜTUNU

(1: arayan, işçi istiyenlerin mektupları bu sütunda parasız olarak nesrolunur ve yer müsait bulundukça bir kaç defa tekrar edilir. Ayrıca dileklere, müşkül- lere de cevap verilir.)

Hususi ders veriyor

Orta ve ilk tahsil için hususi dersler verilir. Beşiktaş Uzunca- ova caddesi Çeşme sokak 20 No. da öğretmen Mustafa Atabeke müracaat edilmesi rica olunur.

YENİ NEŞRİYAT:

LOKMAN HEKİM

Yedinci cilt tamamlayan (40) nume- ralı (Lokman Hekim) cildi, Cumhuri- yet ve Del Bayramları, Cumhuriyetin- in ilk senesine ait olan ve Soğanah- met minarelerinde tarih ve bedii mah- yalarla yazılmış (Yâ Hazreti Fahri A- lome) levhası, içki cariyatı artıktıca felâketler çoğalacak, kadınların âdet- ten kesilme devri, kışta taze domates yemek, insana aşk getiren ve pehlivan eden yemik, bedava halis şirke yapma gibi makaleler vardır.

Sahip ve Başmuharriri Etem İzzet Benice — Neşriyat Direktörü
Cevdet KARABİLGİN
SON TELGRAF MATBAASI

ZABITA ROMANI

Sır Perdesi Kalktı!

Yazan: S. TRUSS

Çeviren: Muammer ALATUR

Tefrika No: 15

Rıkar Kosdon isminde birisidir. Sol elinin parmağında altın bir yüzük vardır. Bu yüzük küçük olduğu için mahkûmiyeti esasında parmağından çıkartılamamış- tır. Kendisi münevver bir insan gibi konuşmaktadır. Halkı bu teh- likeli adamları kendisini koruma- ğa davet ederiz.

Okuyucularımızın belki hatırla- rındadır ki, Kosdon "Plat" ka- şasından doğmuştur. On iki ay evvel de, cinayete teşebbüs ve kendisini tevki'ye gelen polislere karşı koymak suçlarından mah- kûm edilmiştir. Bütün muhakeme- si esasında masumiyetini şiddet- le müdafaa etmiş, fakat aleyhin- de şahadette bulunanlara karşı da tehditler savırmıştı. Polis, bu

fıkar hâdises'inde bir suç ortağının bulunduğundan şüphe etmekte- dir. Araştırma ve tahkikat yapı- lyor.

Doktor havadisî okuduktan son- ra, Mis Bag dedi ki:

— Şimdi ben de size bir şey söyleyeceğim. Geçen gece, Rika- do'nun evinde sağır hizmetçisin- den başka kimse yokken...

Kadın, vereceği havadis'in e - hîmmiyetini göstermek için, şö- le bir durdu.

Doktor sözü tamamladı:

— Evet, evde başka kimse yok- ken Rikardo'yu öldürmüşler, öyle değil mi? Ben zaten cinayet ma- halinde idim. Fakat tabii cinayet işlendiği sırada değil.

Mis Bag bu heyecanlı haberi,

bilmiyen birisine verememiş ol - maktan mütevellî bir inkisara uğradı. Fakat duramıyordu:

— Ne müthiş şey değil mi dok- tor? diyordu, demek siz hepsini gördünüz. Acaba bu zavalî ada- mın hali nasıldı?

— Hali nasıl olacak? Bir ölü - nün hali...

— Evet amma, benim söylemek istediğim başka: Yani nasıl öldür- müşler demek istiyorum.

— Rikardo'yu ipe boğmuşlar. Sen şöyle zahmet etsen de, bana biraz daha portakal marmelâdı versene!

Mis Bog, yerinde duramıyordu. Âdetâ seviniyordu. Büfeye ko- ştu, marmelâdı getirdi:

— Allah Allah, dedi, galiba

Kusdon denilen şu müthiş adam bu işi yaptı. Ben onu daha çocuk- ken tanıdım. Öyle asabi öyle hır- için bir çocuktu ki... Her şeye hemen kızırırdı.

— Mis Bag galiba telefon çalı- yor. Bak bakalım!

Kadın odalardan yine telâfâ

çıktı, bir dakika sonra geldi:

— Albay Detmar telefon ediyor.

G'dip kızını görmeyi istiyor.

— Acaba çok müstecele bir şey mi?

— Onu söylemedi. Fakat kız sizi mutlaka